

En dag med Johan! – instruktioner till dig som leder övningen

Det här är en övning kring bemötande och normer. Övningen går ut på att lägga märke till vem som får vilka frågor och hur det kan upplevas. Syftet är att på ett roligt sätt lägga märke till normer och frågor. Läs igenom instruktionen innan för att kunna leda övningen.

Till dig som leder övningen:

1. Förbered genom att skriva ut tillräckligt med papper till deltagarna. Hälften ska få "Du är johan.pdf" och hälften "Du är journalisten.pdf"
2. Berätta att övningen handlar om Johan som blivit ny chef på ortens stora företag. Hälften av er kommer att få vara journalister på företagstidningen som ska skriva ett personligt reportage om den nya chefen Johan. Den andra hälften kommer att få vara Johan och bli intervjuade.
3. Dela upp gruppen i två delar. Den ena delen består nu av alla som ska vara journalister och den andra består av Johan som ska bli intervjuad.
4. Alla som är Johan kan lämna rummet och samlas utanför eller i ett angränsande rum. Alla Johan ska få med sig ett papper med information om deras identitet som de ska svara på frågorna utifrån. Pappret finns här: "Du är johan.pdf"
5. Alla som är journalister stannar kvar och får ett papper med instruktioner som finns här: "Du är journalisten.pdf" Stanna kvar med journalisterna och förklara tydligt att de ska vara trevliga när de intervjuar och att de ska utgå från frågorna på pappret. De behöver inte anteckna något under intervjun. Berätta att de lever i en omvänd värld där normerna är tvärtom, men det vet Johan inte om. Läs tillsammans instruktionerna så att alla har hört dem.
6. Bjud in alla Johan och se till att de får minst en journalist var. Påbörja intervjun.

7. Avbryt när de flesta är färdiga eller när du behöver utifrån den tid ni har. Det brukar ta ungefär 10 minuter.

Samtalsfrågor att prata om i grupp

Till alla Johan:

- Visst var journalisterna trevliga? Det skulle de vara i alla fall.
- Hur lång tid tog det innan ni tyckte att journalisterna ställde konstiga frågor?

Läs journalisternas instruktioner för alla. Det var alltså omvända normer i det här samhället. Men frågorna är plockade från riktiga situationer som minoriteter ofta utsätts för.

- Hur kändes det att göra övningen?
- Har du själv råkat ställa sådana frågor till minoriteter som du inte skulle ställt om det vore en normperson?

Övningen visar på hur normer påverkar vilken service vi ger, vilket bemötande medarbetare och kunder får och vilka frågor vi ställer. Vi upplever oss själva som trevliga och tänker inte på att det kan uppfattas som kränkande att ofta få privata frågor och känna att en måste förklara sig.